

ONTWIKKELGEBIED ALDEBOARN – DE DEELLEN (ADD)

Welke doelen moeten in ADD gerealiseerd worden

De doelstellingen in het Veenweideprogramma 21-30 zijn sturend voor ADD. In dit programma zijn vier doelen voor 2030 beschreven:

- 1) Het beperken van bodemdaling
- 2) Het verlagen van de CO2 uitstoot,
- 3) Een toekomstbestendig watersysteem en
- 4) Toekomstperspectief voor de landbouw

Inzet is peilomzet met als doel een grondwaterstand van -40cm onder maaiveld.

In ADD werken we gebiedsgericht wat betekent dat we samen met het gebied / de gebiedscommissie streven naar maatwerk. En de ambitie is breder dan veenweide alleen. Doel is het versterken van de vitaliteit van het gebied als geheel – voor de lange termijn. Daarom worden ook andere thema's meegenomen (recreatie & toerisme, energietransitie, biodiversiteit, landschap etc.) en partijen buiten de landbouw. Denk aan de burgers of lokale ondernemers, aan Staatsbosbeheer etc..

Wanneer is het gebiedsplan klaar?

Voor ADD-Zuid is een eerste werkdocument gemaakt. Daarin is een manier van werken beschreven in twee scenario's: het CO2-scenario en het ADD-scenario.

In het CO2-scenario is in de eerste plaats gekeken naar de in ADD te behalen reductie van de CO2-uitstoot. In het ADD-scenario is meer rekening gehouden met (perspectief voor) de landbouw én de natuur in en rond De Deelen door aanleg van een overgangszone tussen natuur en landbouw.

Momenteel wordt er voor ADD-Zuid een derde scenario verkend met als streven: én betere resultaten behalen wat betreft de CO2-uitstoot; betere resultaten voor de landbouw én betere resultaten qua hoeveelheid grond en geld die nodig is om de agrarische bedrijven te compenseren. Als het derde scenario en het Flankerend Beleid in concept klaar zijn (streven is voorjaar 2022) worden er individuele gesprekken gestart met alle bedrijven in ADD-Zuid. Het is de bedoeling het concept ontwerp gebiedsplan ADD-Zuid in het najaar af te ronden.

Voor ADD-Noord geldt dat er ná de zomer wordt gestart met de individuele gesprekken en dat voor eind 2022 ook het concept ontwerp gebiedsplan ADD-Noord klaar is.

De individuele gesprekken worden gevoerd met grondeigenaren en gebruikers.

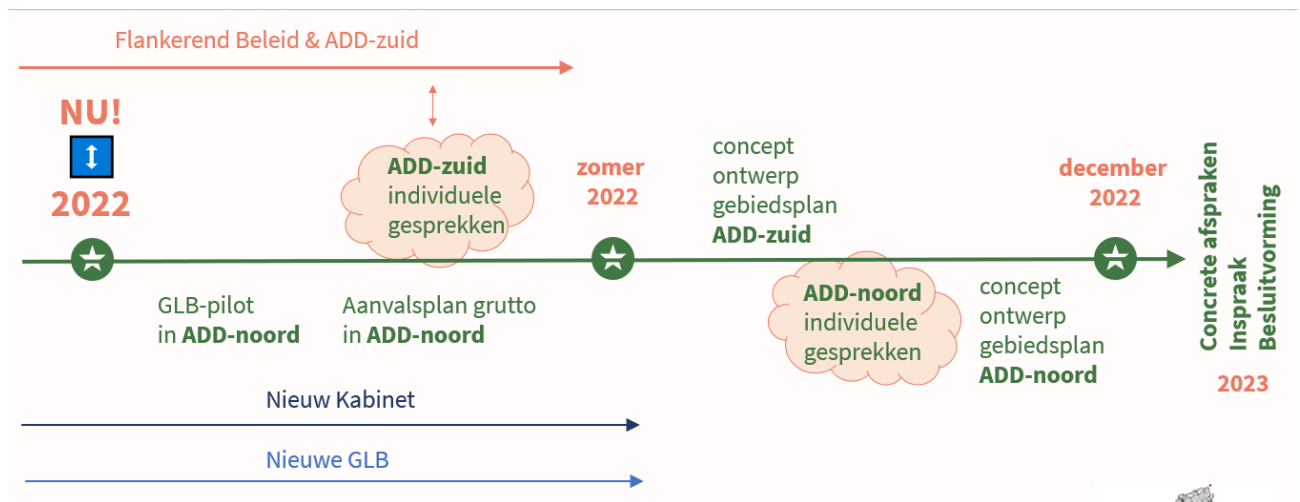
De automatische stuwen, waar in het ADD-scenario vanuit is gegaan, staan die op de kaart?

Nee, die staan er niet in. Het ADD-scenario ging uit van de plaatsing van twee automatische stuwen, maar zoals gezegd onderzoeken we nu een derde scenario. Of daarin ook sprake zal zijn van automatische stuw(en) is nog niet bekend.

Waarom begonnen met ADD-Zuid?

ADD-Zuid is door de grote watersystemen en hoogteverschillen een complex gebied. Goed om mee te beginnen: dan komen meteen alle vragen op tafel. Daarbij is (een aantal bedrijven in) ADD-Zuid onderwerp van studie geweest naar verlies van inkomen en vermogen, in de Casestudy uit 2019 en de studie Van A naar B. Nog een reden om de eerste planvorming, gekoppeld aan de ontwikkeling van het Flankerend Beleid te koppelen te situeren in ADD-Zuid.

Wat staat er in 2022 te gebeuren?

AANVALSPLAN GRUTTO

Wat is het Aanvalsplan Grutto en hoe wordt het geld ingezet?

In september 2021 hebben ADD en ILM (It Lege Midden) voor de boeren in ADD Noord een avond georganiseerd over het Aanvalsplan Grutto. De presentatie die deze avond is gegeven en de vragen die toen gesteld zijn door de boeren (en die inmiddels uiteraard zijn neergelegd bij de provincie) kun je aanvragen bij Lenneke (lb@lennekebuller.nl). In 2022 is er extra geld voor beheermaatregelen beschikbaar.

De ganzen en de weidevogels. Aan beiden besteedt de provincie (veel) geld. Kan het zijn dat hier twee beleidssporen tegen elkaar inwerken?

Toegezegd:

- We zullen dit punt (o.a. in het provinciehuis) aankaarten en onderzoeken.
- We gaan een keer speciaal een bijeenkomst organiseren over ganzen. Want het is een feit: de ganzendruk is groot. Ook SBB beaamt dit.

GLB - PILOT

Wat houdt de GLB-pilot in?

ILM en ADD hebben van het Ministerie van LNV subsidie gekregen. Het Ministerie wil ervaring opdoen met het oog op de vormgeving van het nieuwe GLB. Zij wil meer inzicht krijgen hoe ze de agrariërs in veenweide via het GLB kunnen stimuleren en ondersteunen.

Ervan uit gaande dat de peilen omhoog gaan, is het essentieel om met boeren samen (betaald) onderzoek te kunnen naar een manier van peilopzet die rekening houdt met de agrarische bedrijfsvoering (HAKLAM). Ook hier geldt weer: liever zelf aan het roer (i.p.v. afwachten tot het je overkomt) en graag zelf mee vormgeven aan beleid.

Waar gaat de pilot om? Wat wordt er uitgetoet?

HAKLAM: maatwerk peilbeheer op het niveau van watersystemen, in combinatie met een set van beheermaatregelen en vergoedingen die aansluit bij de veenweide-opgave én perspectief voor de agrarische bedrijven. Verder wordt er gemonitord op grondwaterniveau, bodemkwaliteit en inpassing van de maatregelen in de bedrijfsvoering.

Woensdag 19 januari en donderdag 20 januari zijn er over de GLB-pilot informatiebijeenkomsten gepland met de boeren in watersysteem De Botmar en watersysteem Poppenhuizen d.m.v. online bijeenkomsten geïnformeerd.

FLANKEREND BELEID

Wat is Flankerend Beleid?

Flankerend Beleid is een set van regels en instrumenten waarmee compensatie kan worden geboden voor geleden schade ten gevolge van de uitvoering van het veenweideprogramma. Daarbij gaat het primair om het compenseren van schade als gevolg van peilwijzigingen. Hierbij kan gedacht worden aan vermogensschade of inkomensschade. Compenseren kan met grond en/of met geld.

Wat is de opdracht van de werkgroep Flankerend Beleid?

De kern van de opdracht is om te komen tot een instrument om de geleden schade te kunnen compenseren.

Hoe wordt de keuze van de systematiek gemaakt?

Om tot een goed Flankerend Beleid te komen is er een werkgroep ingesteld. De werkgroep doet dit niet van achter het bureau en ook niet alleen. Zij werkt nauw samen met de projectleiding ADD, de klankbordgroep Landbouw en de boeren in ADD Zuid. Samen zoeken zij naar de juiste oplossingen.

Wie zitten er in de klankbordgroep Landbouw voor het Flankerend Beleid?

Dertien agrariërs uit ADD en Idzegea, de projectleiding ADD (waaronder Marijke Kramer, Lenneke Büller en Foppe Hemminga) en vertegenwoordigers van de werkgroep Flankerend Beleid (trekker: Coen Weusthuis).

Wie zitten er bij de individuele gesprekken met boeren over het Flankerend Beleid?

Lenneke Büller (projectleider namens het gebied), Jan de Boer of Foppe Hemminga (vertegenwoordigers boeren) en iemand van de provincie (nog niet bekend wie dit zal zijn).

Vanaf welk percentage gaat de schade lopen?

Dit antwoord is er nog niet. Zo is er ook nog geen besluit over het eigen risico genomen. We weten dat dit voor de boeren een zeer gevoelig punt is. Ten slotte leveren zij door peilopzet een bijdrage

aan het oplossen van een maatschappelijk probleem. De werkgroep Flankerend Beleid heeft dit ook zo teruggekoppeld naar het BOF.

Eigenlijk is het eigen risico een risico dat voor elke burger geldt als gevolg van normale maatschappelijke veranderingen en ontwikkelingen. Maar misschien kan het zonder eigen risico. Dat moet dan wel standhouden bij 'Europa' en eventueel de rechter.

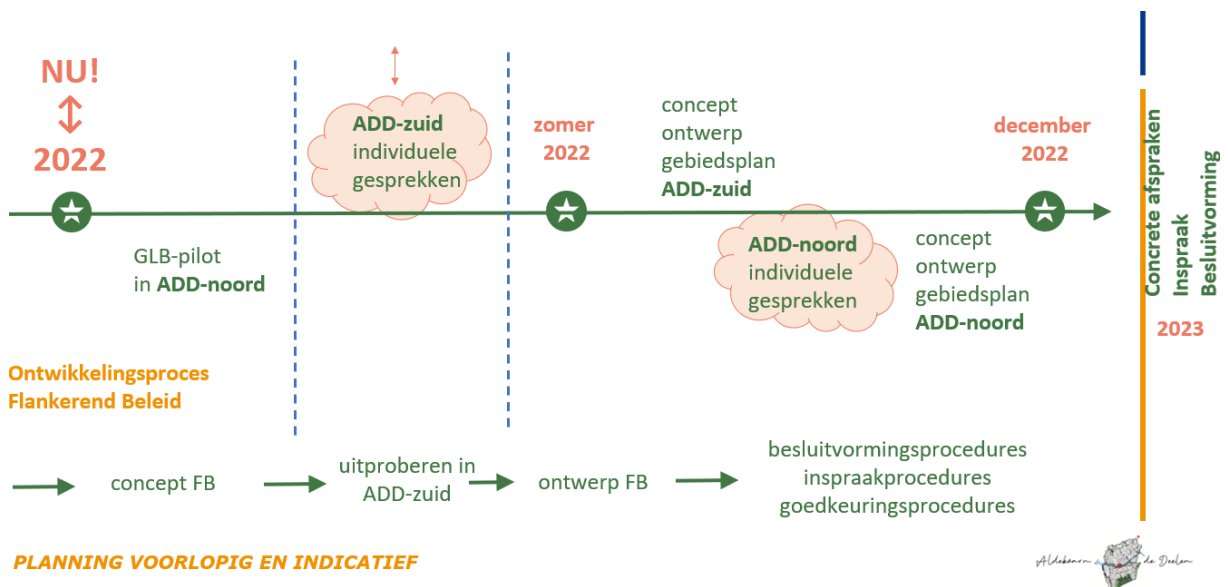
Wordt de gronddruk niet heel hoog?

Dat kan ja. Hoe hoger de peilopzet, hoe hoger de gronddruk. Mede met het oog daarop moeten we goed zoeken naar het 'slimste', meest optimale scenario.

Eigenaar – pachter. Dat moet zeker ook meegenomen worden.

Maar we richten ons nu eerst even op de eigenaar – het is n.l. al behoorlijk complex. Mettertijd komen we hierbij terecht.

Hoe ziet de planning er uit?

ALGEMEEN

Ik heb een vraag, bij wie kan ik terecht?

Algemene vragen	Veenweideprogramma	veenweidevisie@fryslan.nl
Vertegenwoordigers gebied	Lenneke Büller Jan de Boer Foppe Hemminga	lb@lennekebuller.nl
GLB – pilot	Gert Diever Jan de Boer	06 18 09 90 81
Aanvalsplan Grutto	Lenneke Büller Jitze Peenstra	lb@lennekebuller.nl
Flankerend Beleid	Veenweideprogramma Leden gebiedscommissie Foppe Hemminga	veenweidevisie@fryslan.nl
Gebiedscommissie	Berend Mulder Gerrit Brak Oene Boonstra Jan de Boer	